

GONIEC KRAKOWSKI

CENY OGŁOSZEŃ: Po tekście 1 mm w 1 szpalcie (szer. szp. 22 mm) 36 gr. W tekście 1 mm w 4 szpalcie (szer. szp. 69 mm) 3.— Zł. Drobne na słowo 24 gr. Pierwsze słowo tłusty druk (najwyżej 3 słowa) 40 gr.

Rok II.

Nr. 100.

Kraków, czwartek 2 maja 1940 r.

Nadesłane, a nie zamówione przez Redakcję reklamy, będą zwracane autorom jedynie wówczas, gdy dołączono zostaną znaczki pocztowe na opłacenie przesyłki zwrotnej. Prenumerata miesięczna 4,50 Zł., z odnośnikiem do domu 5 Zł.

Planowy przebieg operacji bojowych w Norwegii.

Zabezpieczono 6 baterij artylerii wraz z amunicją. — 11 okrętów transportowych trafionych przez celne bomby. — Szereg okrętów zniszczonych

(=) Berlin, 30 kwietnia. Naczelna komenda armii niemieckiej komunikuje:

Operacje wojskowe w Norwegii, w których oddziały lądowe są wspierane przez lotnictwo, a które dokonuje akcji niszczycielskiej na tyłach wojsk nieprzyjacielskich — miały przebieg ściśle według ustalonych wytycznych.

Akcja pacyfikacyjna w części środkowej Norwegii odbywa się w dalszym ciągu. Zabezpieczono w dalszym ciągu 6 baterii o sile łącznej 24 dział wraz z pełnym zaopatrzeniem taborowym i amunicyjnym. Zajęto również fabrykę materiałów wybuchowych.

W rejonie przybrzeżnym Norwegii środkowej zostały trafione dwa krążowniki brytyjskie pociskami bombowymi. Celne trafienia padły także w 11 okrętów transportowych, wiozących posiłki, łącznie obliczane na 50.000 ton. Część okrętów została zniszczona.

Pod Lesjakop zniszczono podczas nalotu trzy nieprzyjacielskie samoloty, znajdujące się na ziemi. Dwa samoloty niemieckie zginęły.

Na zachodzie nie było poważniejszych wydarzeń. (p)

Gorzkie rozczarowanie.

Co opowiadają żołnierze norwescy o „angielskiej pomocy“.

Sztokholm, 30 kwietnia. Sprawozdawca dziennika sztokholmskiego „Dagens Nyheter“ odwiedził kilka rozbitych oddziałów wojsk norweskich, które zdala od głównych linii komunikacyjnych stoją na zupełnie izolowanych stanowiskach.

W artykule, w którym przedstawia swoje wrażenia, opisuje dziennikarz szwedzki gorzkie rozczarowanie, jakie odczuwają żołnierze norwescy z powodu zawodu, jaki im zgłosiła angielska „pomoc“. Norwegowie nie mają najmniejszego interesu w tej walce i nie chcą poprosić się dalej. Z dobrze poinformowanej strony norweskiej oświadcza, że wojna toczy się między Niemcami a Anglikami. Norwegowie nie mają ochoty ofiarowywać dla tej wojny swego życia.

„Powinniśmy — powiedziano sprawozdawcy — wycofać się i pozostawić walkę Anglikom“. Oświadczenie to — jak stwierdza dziennikarz szwedzki, pokrywa się z uczuciami większości Norwegów. Jeden z młodych t. zw. ochotników norweskich prosił owego dziennikarza, aby ostrzegł wszystkich Norwegów, żyjących w Szwecji, przed udawaniem się do Norwegii. Byłoby to samobójstwem.

Także i internowani w Szwecji żołnierze norwescy oświadcza, że nad całą Norwegią panuje cień niemieckich samolotów.

Żołnierze norwescy nie otrzymują żadnych

rozkazów, każdy działa tak, jak to wydaje mu się właściwym, a nawet w intendenturze panuje olbrzymi nieporządek, — pisze „Hufvudstadsbladet“ o walkach w Norwegii. Pisno zaznacza, że niemieckie samoloty myśliwskie rozbiły oddziały armii norweskiej i zmusiły je do dzikiej ucieczki. Współpraca niemieckich wojsk z lotnictwem wywierała szczególnie demoralizujący wpływ na Norwegów. O walkach w Gøstertal pisze jeden ze sprawozdawców, że w norweskim dowództwie panuje beznadziejne zamieszanie. Jeden z innych sprawozdawców pisze, że w ręce Niemców wpadły wszędzie obfite zapasy środków żywności.

Zabezpieczono zapasy uzbrojenia przeznaczone dla mobilizacji Norwegii

(=) Berlin, 30 kwietnia. W związku z akcją pacyfikacyjną wojsk niemieckich w rejonie Stavanger obecnie dowiadujemy się dalszych szczegółów.

Oto oddziały armii norweskiej, będące częścią składową 3-ciej dywizji norweskiej usadowiły się przeważnie na umocnionych i zabezpieczonych stanowiskach, gotowe każdej chwili do akcji. W sposób planowy obsadzili wojska niemieckie te pozycje i zaskoczyły nieprzyjaciela. Tak więc stosunkowo nielicznemu oddziałowi niemieckiemu udało się złamać wszelki opór nieprzyjacielski i po krótkich ale gwałtownych walkach uniemożliwić dalszą obronę. Straty po stronie niemieckiej były nieznaczące. Przy tej okazji wzięto do niewoli 241 oficerów i 2921 podoficerów i szeregowych, których rozbrojono.

Przy tej okazji okazało się, że na pozycjach tych zabezpieczono większe zapasy broni, przeznaczone do zmobilizowania nowych oddziałów armii norweskiej w rejonie Stavanger. W ten sposób w ręce niemieckie dostały się: 10.000 karabinów ręcznych, 22 działa oraz 267 karabinów

maszynowych. Olbrzymie są ilości wszelkiego rodzaju amunicji, jaka wpadła w ręce niemieckie. Wśród zajętych przez wojska niemieckie dział większość stanowi umocnione i wmurowane armaty 15 i 21-centymetrowe jak również haubice i armatki przeciwlotnicze. W okolicy Wejmoene przejęto dobrze urządzony szpital polowy. (p)

Znaleziono zwłoki lotników z zestrzelonego samolotu ang.

(=) Berlin, 30 kwietnia. Jak obecnie doniesiono, w nocy z 25 na 26 kwietnia b. r. niemiecka artyleria przeciwlotnicza zestrzeliła w okolicy Aalborg (Dania) angielski samolot typu „Whitley“. Trzej lotnicy zestrzelonego samolotu, którzy ratowali się przy pomocy spadochronów, upadając na ziemię, rozbił się. Zwłoki ich zostały odnalezione. Czwarty, ocalały lotnik angielski dostał się do niewoli.

W godzinach popołudniowych dnia 26 kwietnia wyrzuciły fale na brzeg wyspy

Gen. Gubernator dr Frank honorowym doktorem uniwersytetu w Modenie.

(=) Berlin, 30 kwietnia. Jak już wczoraj donosiliśmy w czasie uroczystości, jaka się odbyła w ub. niedzielę nadany został Generalnemu Gubernatorowi dr. Frankowi, jako prezydentowi akademii prawa niemieckiego tytuł doktora honorowego uniwersytetu w Modenie.

W tym uroczystym akcie wzięli udział przedstawiciele ambasady włoskiej z pos. Zambonim na czele, liczni urzędownicy prawniczego świata naukowego, co w sposób dobitny odzwierciedlało bliskie stosunki, łączące faszystowskie Włochy z narodowo-socjalistycznymi Niemcami.

Po przemówieniu dziekana wydziału prawnego uniwersytetu w Modenie, prof. dr. Montessori, który uczcił zasługi dr. Franka na polu wiedzy prawnej, odbyło się uroczyste wręczenie aktu nominacyjnego.

Generalny Gubernator dr. Frank w serdecznych słowach wyraził podziękowanie za ten zaszczyt senatowi królewsko-włoskiego uniwersytetu w Modenie i podkreślił w swym przemówieniu ścisłą współpracę Włoch i Niemiec na polu naukowym.

„W chwili o wielkim znaczeniu historycznym — mówił Generalny Gubernator — w której państwo niemieckie znajduje się w rozstrzygających zapasach z plutokratyczną Anglią, stwierdzamy w tej chwili uroczystej naszą wolę zwycięstwa, która oparta na twórczej współpracy faszystów i narodowego-socjalizmu stworzy nowe idealne podstawy w świecie“.

Sył od strony wyspy Watte zwłoki lotnika angielskiego z siodełkiem lotniczym, pochodzącym z aparatu angielskiego. (p.)

Niemcy uniemożliwili opanowanie Skandynawji przez imperjalizm zachodni.

(=) Oslo, 30 kwietnia. Wychodzący w Oslo „Arbeideren“ analizuje fakty dotyczące okupacji Norwegii i dochodzi do wniosku, że celem Niemiec było uniemożliwienie francusko-angielskiemu blokowi wojennemu zamienienia Norwegii a następnie całego półwyspu Skandynawskiego na teren działań wojennych zachodniego imperjalizmu na rzecz interesów kapitalistycznych. (p)

Wśród śniegów i lodów Norwegji.

Walki, toczące się obecnie na terenie Norwegji, prowadzone są wśród bardzo ciężkich warunków. Pola i lasy pokryte są śniegiem, a mróz daje się we znaki walczącym żołnierzom. Zdjęcia nasze dadzą zapewne Czytelnikowi wyobrażenie o trudnościach, na jakie natrafiają żołnierze na każdym kroku. Powyżej na lewo widzimy oddział plechoty niemieckiej, posuwający się przez ośnieżony las. Na prawo zaś pluton plechoty niemieckiej, przygotowujący się do natarcia.

Co mówią w świecie

o angielskich dokumentach, dotyczących planów rozszerzenia terenu wojennego na obszar Norwegii?

(—) Berlin, 30 kwietnia. Olbrzymią sensację na całym świecie wywołały oświadczenia niemieckiego ministra spraw zagranicznych v. Ribbentropa wobec akredytowanych w Berlinie przedstawicieli korpusu dyplomatycznego, przedstawicieli prasy zagranicznej i niemieckiej oraz opublikowanie dokumentarnych dowodów o zamierzonych przez Anglię krokach w kierunku zajęcia Norwegii.

Dzienniki państw usposobionych przyjaźnie wobec Niemiec przynoszą w sposób szczególny treść oświadczenia ministra spraw zagranicznych Niemiec oraz opublikowane przez rząd niemiecki dokumenty.

Rzym.

Agencja Stefani podała przedewszystkiem streszczenie wywodów ministra spraw zagranicznych Niemiec, a następnie dokładną treść jego mowy, jak również streszczenie ostatniej niemieckiej białej księgi.

„Minister spraw zagranicznych Niemiec von Ribbentrop udowodnił uplanowany zamach mocarstw zachodnich na Skandynawię”, — „Oslo nawiązało porozumienie z Londynem w sprawie obsadzenia Oslo przez Anglików” — tak brzmią tytuły rzymskich dzienników, które zamieściły równocześnie sensacyjne rewelacje niemieckiego ministra spraw zagranicznych. Wrażenie tych rewelacji zostało jeszcze powiększone druzgocącą klęską mocarstw zachodnich, której rozmiarów nie da się jeszcze przewidzieć.

Medjolan.

Rewelacje niemieckiego ministra spraw zagranicznych von Ribbentropa o angielsko-francuskich planach rozszerzenia wojny na Norwegię wywarły w północnych Włoszech olbrzymie wrażenie i stanowią temat obszernych komentarzy prasowych.

Wszystkie północno-włoskie dzienniki zamieszczają je ze wszystkimi szczegółami, nawet drukują ich tekst dosłowny, zaznaczając, że stanowią one druzgocący dowód winy dla bezprzykładnej akcji polityki angielskiej. Dokumentem najbardziej przekonującym jest plan operacyjny angielskiego korpusu ekspedycyjnego w Norwegii. Dokumenty dowodzą, że mocarstwa zachodnie opłatały Norwegię gęstą siecią szpiegowską.

„Stampa” ogłasza na stronie tytułowej odbitkę fotograficzną jednego z angielskich dokumentów, oświadczając w tytule, że Anglicy za zgodą rządu norweskiego zamierzali wyładować w Norwegii.

„Gazetta del Popolo” pisze, że biała księga nr. 4 dostarcza niezbitych dowodów na to, kto ponosi odpowiedzialność za wojnę, a w szczególności za ostatnie wydarzenia w Danii i Norwegii.

Moskwa.

Olbrzymie zainteresowanie, jakie wywołała w Moskwie nowa publikacja o planach Anglii rozszerzenia wojny na Skandynawię, wynika z sensacyjnej formy, w jakiej dzisiejsza prasa sowiecka publikuje oświadczenie niemieckiego ministra spraw zagranicznych.

Podobnie, jak wszystkie inne moskiewskie dzienniki ogłaszają także „Prawda” i „Izwiestja” najważniejsze rewelacje niemieckiego ministra niemal w dosłownym brzmieniu. Z natury rzeczy największe zainteresowanie w Moskwie wywołał zdejmowanie przez ministra von Ribbentropa związek między t. zw. „pomocą dla Finlandii” a brytyjskimi planami ataku na Niemcy.

Moskiewskie koła polityczne doceniają również w pełni rewelację, uczynioną przez ministra von Ribbentropa w zakończeniu jego znamiennej deklaracji, iż opublikowane w białej księdze niemieckie dokumenty oraz dzienniki angielskich oficerów i żołnierzy zadają kłam oświadczeniom polityków angielskich i francuskich.

Sztokholm.

Sensacyjne rewelacje o angielskich planach obsadzenia Norwegii wywołały w tutejszych kołach politycznych i szwedzkiej opinii publicznej echo, z jakim jeszcze nie spotkał się dotychczas żaden polityczny dokument. Panuje tu jednogłośnie opinia, że w ten sposób zadano miążdzący cios ołbrzymiej polityce mocarstw zachodnich i ich nieustannym zapewnieniom wobec państw neutralnych, że mocarstwa zachodnie zamierzają jedynie bronić praw tych małych państw. Według opinii miarodajnych kół szwedzkich zdejmowano przed całym światem bezwzględność i bezwzględność polityki brytyjskiej i jej kierowników.

Rewelacje na temat operacji brytyjskich w Norwegii są tu uważane jako potwierdzenie przypuszczeń, żywnych oddawna w szwedzkich kołach politycznych, iż Norwegia jest opłataną formalną siecią angielskich agentów. Bez obsłonek określa

się tu opublikowanie znalezionych dokumentów nie tylko jako sensację polityczną i dziennikarską, ale także jako nie mające sobie równego w historii zdejmowania niesłychanych intryg mocarstwa w rzekomo neutralnym kraju.

Z reakcji prasy szwedzkiej wynika z absolutną pewnością, że opublikowanie dokumentów z Oslo oraz brytyjskich rozkazów wojskowych wywołało w tutejszej opinii publicznej olbrzymie wrażenie. Dzienniki wydały jeszcze w sobotę późnym wieczorem specjalne dodatki, zawierające najważniejsze ustępy mowy min. Ribbentropa.

Nowy Jork.

Oświadczenie ministra Ribbentropa i niemiecka biała księga nr. 4 opanowały w sobotę w zupełności prasę amerykańską. Dzienniki zamieszczają te wiadomości pod olbrzymimi tytułami przez całe kolumny jak „Niemcy dostarczają dowodu, że sprzymierzeni planowali pierwszy inwazję”, „Ribbentrop odsłania tajemnice” — „Niemcy oświadczają, że okupacja Norwegii przeszkodziła zajęciu jej przez mocarstwa zachodnie”.

Dzienniki nowojorskie przynoszą na pierwszych stronach albo obszernie sprawozdania agencyjne albo korespondencje swoich przedstawicieli berlińskich. I tak, „New York Times” pod dwuszpaltowym tytułem „Niemcy bronią swojego wmarśu do Norwegii” — W ostatniej chwili uprzedziły one Anglików — ogłasza bardzo szczegółowy i obszerny opis „Associated Press”. Ponadto dziennik podaje na dwóch pełnych kolumnach wewnętrznych swego wielkiego formatu 16-szpaltowego tekst przedmowy do białej księgi oraz dosłowne brzmienie oświadczenia min. Ribbentropa wraz z obszernymi wyjątkami najważniejszych dokumentów. Równocześnie dziennik publikuje zdjęcia fotograficzne tajnych dokumentów. Także pozostałe dzienniki nowojorskie omawiają obeznie rewelacje rządu niemieckiego.

Brusela.

Oświadczenia niemieckiego ministra spraw zagranicznych oczekiwano w Pary-

żu z widocznym zaniepokojeniem. Wynikało to już z paryskiej sobotniej prasy porannej, która zapowiedź oświadczenia wiązała z różnymi kombinacjami i dociekaniami. W każdym razie pewnym jest, że rewelacje ministra niemieckiego stanowiły bardzo nieprzyjemną niespodziankę dla politycznych kół francuskich, zwłaszcza o ile chodzi o dokumenty, znalezione przy wziętych do niewoli sprzymierzeńcach brytyjskich, z których wynikają jasno agresywne plany mocarstw zachodnich przeciw Norwegii.

Oświadczenia ministra Ribbentropa oczekiwano z Belgii z wielkim napięciem. Belgijska agencja informacyjna „Belga” opublikowała w sobotę popołudniu i wieczór pełny tekst mowy Ribbentropa. Późne wydania dzienników wieczornych mogły zamieścić tylko początek oświadczenia, jednak podały go na naczelnym miejscu.

Tokjo.

Cała prasa niedzielna przynosi z fotografiami i mapami obszernie wyjątki z mowy Ribbentropa i dokumentów. Po zapowiedzi „niespodzianki z Berlina”, dzienniki zamieściły mowę i dokumenty pod tytułami i z komentarzami, które dadzą się streścić następująco: Anglia jest odpowiedzialna za wydarzenia w Norwegii, która stała w tajemnym porozumieniu z Anglią i Francją. Niemcy dostarczyły na ten temat miarodajnego materiału dowodowego. W szczególności prasa podkreśla, że Niemcy nie szkodziły w ostatnim momencie tajne machinacje angielskie.

Buenos Aires.

Rewelacje min. Ribbentropa zapełniają nie tylko całą prasę wieczorną ale stanowią także przedmiot ożywionych dyskusji wszystkich kół zainteresowanych politycznie. Wykrycie planów angielskiej inwazji stanowi ciężki cios dla Londynu. Zupełne fiasko brytyjskich planów w Norwegii wzmacnia przekonanie, że opinia publiczna świata była celowo wprowadzona w błąd, co do zamiarów politycznych i planowanego uderzenia niemieckiego na Niemcy.

Alfieri mianowany ambasadorem Włoch w Berlinie.

Ambasador Attolico obejmuje szefostwo misji przy Watykanie.

Rzym, 30 kwietnia. Agencja „Stefani” opublikowała następujący komunikat urzędowy: Eksceleńcja Dino Alfieri został mianowany ambasadorem przy rządzie Rzeszy. Eksceleńcja ambasador Bernardo Attolico został mianowany ambasadorem przy stolicy apostołskiej.

Mianując Alfieri'ego ambasadorem w Berlinie Mussolini wysłał do stolicy Rzeszy nie tylko człowieka, który uchodzi za czołową osobistość imperium faszystowskiego, ale także który jest wielkim przyjacielem Niemiec. Najlepiej dowodzi tego fakt, iż Kancelarz Rzeszy odznaczył Alfieri'ego w lecie r. 1936, w uznaniu jego zasług około umocnienia stosunków kulturalnych między Niemcami a Włochami, wielkim krzyżem orderu Orła Niemieckiego.

Nasuwa się uwaga, że wobec ścisłego duchowego związku Niemiec z Włochami, jako młode, rewolucyjnymi narodami Europy, właśnie taka osobistość, która już położyła wielkie zasługi na polu stosunków kulturalnych, była predestynowana niejako do pracy także i nad politycznymi stosunkami obydwóch narodów.

„Naród włoski przedstawicielem zwycięskich bojów Mussoliniego”

Manifestacja wierności dla wodza narodu.

(—) Rzym, 30 kwietnia W artykule redakcyjnym określa „Messagero” jako „głos narodu” — wielką manifestację wierności dla Mussoliniego, zorganizowaną przez Izbę korporacji faszystowskich.

W imieniu całego narodu włoskiego przemawiał minister sprawiedliwości — Grandi, który ślubował pełne oddanie się pod rozkazy Wodza. Naród rewolucji faszystowskiej będzie sprzymierzeńcem wszystkich bojów Mussoliniego. Jest to ambicja wszystkich bojowników, którzy z napięciem oczekują rozkazów swego wodza. Dzisiejsze Włochy z ochotą podejmą rozkaz do walki o swą wielkość, dobrobyt i siłę dla dobra przyszłych pokoleń.

To osobliwe stwierdzenie jednogłośnej

woli narodu przez usta Grandiego jest prawdziwą rekwizycją siły, do której każdy musi odnosić się z szacunkiem. (p.).

Pożar w angielskiej fabryce samolotów.

Amsterdam, 30 kwietnia. — Jak Reuter donosi w rządowej fabryce samolotów w Denham w hrabstwie Buckinghamshire wybuchł w piątek pożar, wskutek którego, jak głosi komunikat, „pewna liczba maszyn” uległa zniszczeniu. W czasie gdy straż pożarna zajęta była walką z pożarem, wydarzyły się dalsze eksplozje. (p).

Jak grom z jasnego nieba

Gorzkie rozczarowanie z powodu Anglii.

(—) Oslo, 30 kwietnia. Norweska opinia publiczna została powiadomiona o publikacji nowych dokumentów niemieckich oraz o mowie min. Ribbentropa w arozie radiowej i stoi pod zupełnym wrażeniem tych rewelacji.

„Ile naród norweski, nawet koła wybitnie sprzyjające Anglii, ujawniały silne niezadowolenie z filolondyńskiej polityki wobec łamania neutralności przez Anglię, co obecnie wyraża się powszechnie gorzkie rozczarowanie i otwartą niechęć do in-

tych angielskich.

Dzienniki w Oslo drukują w poniedziałek mowę ministra i dokumenty, przyczem wymowa faktów i siła dowodowa dokumentów wywarły wielkie wrażenie. W artykułach wstępnych podkreśla się ogromne znaczenie berlińskich publikacji dla Norwegii. Oświadczenie Ribbentropa poprzedzało w Norwegii jak uderzenie gromu.

Narodowy dziennik „Frit Folk” pisze, że dostarczono dokumentarnych dowodów na to, iż okupacja Norwegii przez Anglię i Francję była oddawna przygotowywana. Założenie min nie miało na celu przeszkolenie transportu rudy Niemiec, ale zabezpieczenie lądowania wojsk angielskich i francuskich.

Rząd Nygaardswolda nie tylko znał te fakty, ale był zdecydowany rozpocząć wojnę przeciw Niemcom. Plany angielsko-francuskie zostały pokrzyżowane, dzięki błyskawicznej akcji Niemiec. Obecnie zachodni mężowie stanu usiłują ratować sytuację szeregiem kłamliwych deklaracji.

Protokół o sytuacji rządu Nygaardswolda z 2 marca niezmiennie kompromituje dawną norweską klikę rządową. Dziennik stwierdza, że Nygaardswold zamknął swoją politykę spiskowania z mocarstwami zachodnimi „godnem” zakończeniem, odrzucając niemieckie propozycje rokowań i znaczącą największą zbrodnię, jaką zna historia Norwegii: rzucenie na ofiarę niewinnej młodzieży norweskiej o błędnej nadziei ratowania swego fotela ministerjalnego.

„Arbeideren” przynosi dokumenty pt.: „Igraszki angielskie z neutralnością Norwegii”. Norwegia posiadała rząd, który utrzymywał spółkę z Anglią i stanowił przyboczny organ londyńskich podpalaczy wojen. Anglia ponosi winę i odpowiedzialność za to, co się stało.

Poważne uszkodzenie transportowców brytyjskich.

(—) Berlin, 30 kwietnia. Jak donoszą w ostatniej chwili, lotnictwo niemieckie przy korzystnej pogodzie dokonało także w poniedziałek przed południem licznych ataków na brytyjskie jednostki morskie koło zachodniego wybrzeża Norwegii. Według nadeszłych dotychczas meldunków wleżała liczba transportowców brytyjskich została przytem poważnie uszkodzona bombami lotniczymi. Na jednym ze statków wybuchł pożar.

Fiasko „awantury norweskiej”.

(—) Amsterdam, 30 kwietnia. Po ujawnieniu przed całym światem fiasko brytyjskiej „kampanji prestiżowej” w Norwegii, uznał również „Time” za wskazane przyznać się w bilansie dotychczasowych gorączkowych wysiłków do nieudania się tej „awantury”.

Dziennik stwierdza, że znikła już nadzieja urzeczywistnienia głównego celu akcji brytyjskiej, mianowicie zajęcia Drontheim i obecnie zajęto się „opracowaniem nowych planów”.

Innemi słowy Anglia ma obecnie zaprodukować światu nowe widowisko akcji angielskiej „przyjścia z pomocą Norwegii”. Dziennik uspokaja przytem swoich czytelników stwierdzeniem, że walki tuczą się bez przerwy.

Brak odpowiedzi jest też odpowiedzią.

Fiasko angielskiego planu ewakuacyjnego

Amsterdam, 30 kwietnia. — Nowy projekt ewakuacyjny dzieci, wypracowany przez rząd angielski, zakończył się, jak obecnie nadchodzą wiadomości, wielkim fiaskiem. Zaledwie 8 proc. dzieci, mających prawo do ewakuacji, zostało zarejestrowanych przez swoich rodziców do przyszłej ewakuacji. Jak stwierdza dalej raport ministerstwa zdrowia 19 proc. rodziców odpowiedziało na propozycję ewakuacji dzieci odmownie, podczas gdy 73 proc. wogóle nie dało odpowiedzi na kwestionariusze rządowe. (p)

Dalsze ofiary wybuchu w angielskich zakładach chemicznych

Amsterdam, 30 kwietnia. — Skutki wielkiej eksplozji w zakładach towarzystwa „Imperial Chemicals” w Billingham, przy której początkowo doniesiono o 3 ofiarach śmiertelnych i 19 rannych, pociągnęły za sobą dalsze tragiczne następstwa. Z 19 rannych zmarło już 5, tak, że liczba śmiertelnych ofiar wzrosła do 8. Z pozostałych rannych kilka osób znajduje się jeszcze w niebezpieczeństwie utraty życia. (p).

Od zachowania się i rozważli zależy życie przechodnia.

Sposoby i drogi zdyscyplinowania ruchu ulicznego w różnych krajach

Sygnal świetlny na skrzyżowaniu ulic w Warszawie.

Kraków, w kwietniu.

Konieczność regulowania ruchu ulicznego w wielkich miastach powstała stosunkowo niedawno. Do wojny światowej ruch uliczny nie stanowił kwestii palącej, bo ograniczał się do dużej ilości pojazdów konnych z małą domieszką samochodów osobowych i omnibusów. W miastach Europy zachodniej istniały ponadto

znaczne ilości rowerów.

Epokę w rozwoju ruchu kołowego stanowią pojawiające się w szybkim tempie po wojnie wielkie ilości samochodów osobowych i motocykli, znanych w zachodniej Europie. Są to wielokrotnie budowane przeważnie na podwoziach osobowych, rozwijające po kraju różne produkty, towary, pocztę, gazety itd. Daty początku tego ruchu kołowego, znamiennej dużej ilości samochodów, dadzą się dla poszczególnych większych miast europejskich ustalić jak następuje: Londyn i N. Jork 1919, Paryż 1919, Berlin 1922, Wiedeń 1923, Warszawa 1925.

Wzmógł się ruch pojazdów mechanicznych stał się przyczyną wielu wypadków i nieszczęść. Demon ruchu zaczął pożerać tysiące ofiar, zwłaszcza na ludnych i ruchliwych ulicach amerykańskich miast. Tamtejsze władze administracyjne i policyjne zaczęły tedy obmyślać sposoby i środki uregulowania ruchu ulicznego w ten sposób, aby przechodnie mieli nie bardzo ograniczoną swobodę ruchu przy zapewnionym bezpieczeństwie — a automobiliści możliwość rozwinięcia szybkości dość dużej. Jakkolwiek we wszystkich państwach dużo już w tym kierunku zrobiono, to jednak daleko jest jeszcze do ostatecznego uporządkowania tej nowej dziedziny życia.

Dzień za dniem kroniki dzienników notują wypadki.

Władze sądowe są w dość trudnym położeniu, przestępstwo bowiem nie jest dość ciężkie, by karać za nie dłuższym więzieniem, a lżejsze kary nie odnoszą zamierzonych odstraszającego skutku.

Ostatnio np. sąd w Stanie Minnesota w mieście St. Paul w Ameryce wpadł na oryginalny, choć nie wiadomo jeszcze, czy bardzo skuteczny pomysł. Skazał mianowicie jednego z najpoważniejszych miejscowych przemysłowców, winnego nieostrożnej jazdy po ulicach miasta, na publiczną spowiedź o swojej winie i wygłoszenie odczytu o prawidłowej jeździe samochodowej do mikrofonu w tamtejszym studio radiowym. A oto znów jeden z sędziów amerykańskich prowadząc samochód, przez nieuwagę nie zastosował się do któregoś z przepisów drogowych. Jakkolwiek nie spowodował przez to najmniejszego nawet wypadku i chociaż wykroczenie jego uszło uwagi policjanta — niemniej jednak trapiłony snąc wyrzutami sumienia sędziowskiego, przykładowie

sam sobie wymierzył karę grzywny w wysokości 25 dolarów.

Inny jeszcze sędzia amerykański poszczycić się może wielce oryginalnym wyrokiem. Skazał on bowiem lekkomyślnego kierowcę samochodowego na długą wędrowną po wielkim miejskim cmentarzu w towarzystwie policjanta, który wskazywał mu po kolei wszystkie groby ofiar wypadków samochodowych.

Według danych statystycznych największej liczby wypadków na ulicach miast amerykańskich powoduje przycepienie się do pojazdów, zabawy dzieci na jezdni, jazda na wrotkach, nieostrożne zbliżanie się do

dnika na jezdnię, wskakiwanie i wyskakowanie z wozów. Poza tym ogromną liczbę wypadków wywołuje nieumiejętne lub lekkomyślne kierowanie samochodami. Dlatego też wysiłki tamtejszej specjalnej policji ruchu kołowego w celu prowadzenia do minimum ilości wypadków śmierci i kalectwa idą w dwóch kierunkach. W równej mierze zajmują się kierowcami, jak i pieszą publicznością. Osiągają tam również znakomite rezultaty drogą ulicznej propagandy w postaci plakatów umieszczanych na pojazdach i w stałych punktach, oraz w formie kartek ulotnych. Celem zdyscyplinowania ruchu ulicznego zostały ostatnio w sposób iście amerykański podane do wiadomości szerokiego ogółu przykazania policji nowojorskiej, dotyczące odpowiedniego zachowania się na ulicy. Pięć z tych przykazań przeznaczonych było dla przechodniów, a pięć dla kierowców pojazdów. Podczas gdy w wielu innych krajach podaje się tego rodzaju wskazówki do wiadomości szerokiej mas publiczności za pośrednictwem pism codziennych, plakatów lub wreszcie kina — wyzyskano w tym celu w N. Jorku tramwaje, a mianowicie, wypuszczono na to olbrzymie miano pociąg składający się z 26-tu wagonów. Na każdym z nich umieszczono zarówno z zewnątrz, jak i wewnątrz jedno z tych przykazań.

Odnosne napisy sporządzono z jaskrawych, różnokolorowych lampek elektrycznych.

W pierwszym i ostatnim wozie zasiadły

Świecące słupy na skrzyżowaniach ulic w Berlinie.

kapele, które wygrywały marsze i ludowe piosenki.

Ogromny ruch uliczny w Londynie pociąga za sobą liczne ofiary własnej czy też cudzej nieostrożności. W ciągu stycznia, lutego i marca br., zanotowano 363 wypadki śmierci, a 15.827 uszkodzeń ciała. Wspomniana liczba śmiertelnych wypadków wynika z winy samych ofiar, skutkiem nieostrożnej jazdy aut ciężarowych, oraz z winy szoferów taksówek. Pod kołami samochodów gnie przeciętnie na drogach publicznych Anglii 1500 dzieci rocznie, w wieku do lat 15. Znacznie większy odsetek dzieci ginie na ulicach Londynu.

W związku z tym organa bezpieczeństwa zdwoiły obecnie swą czujność i zostały wydane stosowne ostrzeżenia, a także cały szereg towarzystw rozwinął odpowiednią propagandę, oraz usiłną działalność w kierunku zdyscyplinowania kierowców pojazdów mechanicznych i publiczności, aby narzeczcie przyczynić się przynajmniej do ograniczenia ilości wypadków.

Dla dzieci, uczęszczających do szkół powszechnych, odbywają się w Londynie co tydzień wykłady o zachowaniu się na ulicy. Naukę tę uskutecznia się w ten sposób, że nauczyciel udaje się wraz ze swoją klasą na miejsce objęte bardzo żywym ruchem kołowym, gdzie przy współpracy policjanta pokazuje i

objaśnia dzieciom wszelkie sygnały,

dotyczące ruchu kołowego i poucza je, jak zachować się należy na ulicy, aby uniknąć przejechania.

W wyniku wypadków na ulicach Berlina notowano w drugim półroczu z. r. 162 osoby zabite i 5139 rannych lub poturbowanych. Jako przyczyny wypadków policja w przeważnej części stwierdziła szybka jazda, jednak w wielu okolicznościach ponosiła winę publiczność piesza, nie zwracająca uwagi na grożące jej na jezdni niebezpieczeństwo.

Z chwilą rozpowszechnienia się sportu kolarskiego wśród młodzieży niemieckiej, z czym w parze poszło wzmożenie się wypadków na ulicach miast, a również na drogach publicznych — policja niemiecka przeprowadza na dziedzińcach szkolnych praktyczne lekcje zachowania się rowerzystów na ulicach, równocześnie zaś wskazuje na obowiązujące przepisy. System ten ma na celu z jednej strony zapobieganie wypadkom, z drugiej zaś strony pozwala na zetknięcie się organów policyjnych z młodem pokoleniem i uzyskanie wśród niego należytej oceny pracy służby bezpieczeństwa.

Niemieckie surowe przepisy o ruchu drogowym i ulicznym zajmują się szczegółowo nie tylko samochodami i motocyklami,

Drogowskazy świetlne w Lipsku.

lecz w równej mierze interesują się wielkimi niebezpieczeństwami dla ruchu, jakie przedstawiają niedyscyplinowane pojazdy konne, oraz wozy ciężarowe, piesi przechodnie i rowerzyści. Dla przykładu podamy parę szczegółów z nowej pruskiej ustawy drogowej, obejmującej również i rowerzystów. A więc, przedewszystkiem rowerzysta musi przez cały czas jazdy trzymać obie ręce na kierownicy. Słusznie, albowiem trzymanie rąk jest koniecznym dla najlepszego utrzymania równowagi. Nie wolno mu zdejmować nóg z pedałów — słusznie, bo zdejmując je, traci panowanie nad maszyną. Nie wolno mu nikogo brać na „szytyt”, ani na rączki, ani umieszczać na ramie przed sobą, jednym słowem

niewolno mu pod żadnym pozorem brać drugiej osoby na rower.

Wyjątkiem są dzieci do lat 6-ciu, umieszczone w odpowiednim foteliku. Nie wolno mu brać ze sobą na rower niczego, co hamowało swobodę ruchów — musiał więc zniknąć typ rowerzysty, zataczającego się po jezdni. Oczywiście nie wolno mu przeciepać się do żadnego innego pojazdu.

Rowerzyści muszą jechać gęsiego i nie wolno im poza wyjątkowymi wypadkami na zupełnie pustej jezdni jechać obok siebie lub wyprzedzać jakichkolwiek innych pojazdów. Przedewszystkiem jednak rowerzyści nie wolno wyjeżdżać na środek jezdni, musi stale trzymać się jej brzegu t. zw. „bankietu”, przyczem przy węższych drogach ruch rowerowy w obie strony musi odbywać się na jednym bankiecie, a dopiero przy szerszych po obu stronach.

U nas zdyscyplinowanie ulicy jest również w toku.

Ukazują się coraz to nowe przepisy. Organizuje się naukę przechodniów, jak zachować się mają na ulicy, jak należy przechodzić przez jezdnię bez narażenia się na niebezpieczeństwo itd. Jednak mimo wskazówek, udzielanych przechodniom przez organa bezpieczeństwa, zachodzą częste wypadki nakładania mandatów karnych na niestosujących się do przepisów o ruchu ulicznym przechodniów. W okresie wiosennym przy większym ruchu ulicznym, niesforne zachowanie się przechodniów oraz lekceważenie przepisów powoduje nieszczęśliwe wypadki.

J. Wierzbówka (Kraków).

CIEKAWOSTKI.

NAJRZADSZY ZNACZEK POCZTOWY.

Za najrzadszy znaczek pocztowy na świecie uchodzi jednocentowy znaczek brytyjskiej Gujany z roku 1856, którego istnieje tylko jeden jedyny egzemplarz. Wartość jego ma podobno przekraczać 40 tysięcy dolarów.

NIEZWYKŁE GNIAZDKO RUDZIKÓW.

W starym historycznym mieście Säckingen, na prawym brzegu Renu, zdarzył się ongiś ciekawy wypadek. Para rudzików (ptaszki należące do rodzaju gajówek, do których zalicza się i słowik) uwiła sobie gniazdko w niezwykle miejscu. Wpadła mianowicie przez otwarte okno do obszernej sypialni jednego z domków osiedla podmiejskiego Säckingen i śnać uznała wiszący tam na ścianie stary zegar z kukułką za najodpowiedniejsze miejsce na swoją siedzibę, bo tego samego jeszcze dnia zajęła pracownicy budować na niej gniazdko.

Mieszkańcy domku, uważając to za szczególnie dziwny omen, nie tylko nie przeszkadzali ptaszce, ale nawet zachowywali się w tym pokoju jaknajspokojniej aby ich nie płoszyć.

Rzecz szczególna, że i sztuczna kukułka, wypadając z trzaskiem co godzina z zegara, aby wykukać godziny, potem zaś znów z trzaskiem znikająca we wnętrzu zegara, nie przestraszała rudzików. A może sprawiała im nawet przyjemność, przypominając gaje rodzinne. Dość, że niebawem samyczka rudzika zasnęła na zniesionych jajeczkach, a małżonek jej czuwał nad nią, siadając na gzymsie okiennym.

Celem uchronienia kolarzy przed wypadkami maluje się na białe części błotników na tylnych kołach.

Z DNIA.

Chłodny maj — dobry urodzaj.

Kraków, 30 kwietnia.

Nadchodzi najpiękniejszy miesiąc w roku — **miesiąc maj**. Poeci całego świata wysilali się, aby odmalować piękno budzącego się do życia świata roślinnego, cud rozkwitających się pączków kwiatów i drzew, śpiew ptaków i błękit nieba. Jest to **miesiąc zakochanych par i najśmielszych marzeń**.

Nasze wyobrażenia o maju stały się łączą się z przepiękną pogodą. Słońce niemal nie zachodzi, a jeśli już musi schylić znęcone czoło za tamę lasów i gór, to wtedy ustępuje miejsca czarownej majowej nocy.

Rzeczywistość jest **dużo mniej poetyczna**. Nieraz i w maju trafi się nietylko przymrozek, ale i śnieg czasem sygnie w oczy, a deszcze, mniej lub więcej obfite, są na porządku dziennym.

Zresztą przysłowia ludowe, które podchodzą do tematu, nadzwyczaj trzeźwo, nie oszczędzają także i cudnego maja. Wymagają, aby był on raczej deszczowym, niż upalnym. Ze przysłowia te mają rację, widzimy choćby i potem, jak po ostatnich deszczach rozwinęły się drzewa, a planty i blonia pokryły się świeżą, soczystą trawą. Natura więc **potrzebuje deszczu**, aby zapewnić roślinom należyty rozwój. Nie należy się więc nawet przejmować, jeśli czasem trafi się szron i mróz.

Na pierwszego maja szron
Obiecuje hojny plon.

Trzeba zatem ustąpić ze swych poetycznych marzeń na rzecz całkiem przyziemnych spraw, jakimi są zboże i inne produkty rolnicze, których wartość oceniamy wielokrotnie wyżej podczas wojny, niż podczas pokoju.

Deszcz na św. Florjana —
Skrzynia groszem napchana.

Musimy więc obserwować, czy dzień św. Florjana (4 maja) będzie deszczowym, aby na tej podstawie obliczać przyszłe zbiory.

Gdyby się chciało zresztą wierzyć całkowicie przysłowiom ludowym, wówczas przedstawiałaby się sprawa dużo smutniej gdyż:

Kiedy maj zimny, a w czerwcu pada,
Gospodarz pełne stodoły posiada.

I dalej:

Deszcz w Zielone Świątki
Da Bóg wielkie sprzątki.

Nie należy się przejmować nawet śniegiem, gdyż:

Gdy w maju śnieg pada
Suche lato zapowiada.

Krytycznymi dniami majowymi są **dnie św. Pankracja, św. Serwacego i św. Bonifacego**. Trójka tych świętych, o których przysłowieludowe powiada, że są to „ostatni mrozacy”, obchodzi swoje dni w roku bież, właśnie w okresie Zielonych Świąt. Można więc liczyć, że tegoroczne Zielone Świątki nie będą niestety pogodne.

Przysłowia nie ograniczają się tylko do pogody i zbiorów. Znajdujemy w nich także wskazówki o charakterze zapobiegawczo-leczniczym, jak na przykład:

Dni majowe gdy deszcz roni
Na coś wiecej dobrego goni.
Puszczaj krew i bańki sadzaj,
A nowe potrawy jadaj.

Trzeba więc pamiętać o świeżych jarzynach, o ile tylko cena ich pozwoli na wo-

jenną kieszę. Co do puszczania krwi, to nie ulega wątpliwości, że tyłu ludzi ma obecnie popsuta krew, że puszczanie jej przydałoby się znacznie częściej. Pomaga- ją w tem i niektórzy poczciwi ludzie, którzy przy pomocy „życziwego” obmawiania znanych i przyjaciół „piją” nam krew, ile tylko się da.

W każdym jednak razie witamy maj.

W pięćdziesiąt dni miesiąca maja
ukaze się przez pierwszy

„Taktyczne wycofywanie się”

Delikatne wyznanie prasy francuskiej o porażkach w Norwegii.

(-) Bruksela, 30 kwietnia. Dzienniki francuskie czynią obecnie wielkie wysiłki, aby wyjaśnić swym czytelnikom w sposób możliwie najbardziej ostrożny porażkę mocarstw zachodnich doznana na terenie Norwegii.

Przejrzyste są również starania, aby te klęski wojsk sprzymierzonych zatuzować względnie przesłonić mgłą tajemnicy. Kiedy prasa paryska jeszcze przed kilku dniami donosiła w sposób sensacyjny o tem, że w najbliższej przyszłości nie znajdzie się w Norwegii ani jeden żołnierz niemiecki, to obecnie przynosi ona wiadomości o tem, że **wojska niemieckie przeprowadziły zakrojoną na wielką skalę akcję ofensywną**

oraz że doszło do zaciekłych walk.

Niemniej prasa paryska donosi, że mocarstwa zachodnie — jak się dzienniki w sposób ostrożny wyrażają — **musiały przeprowadzić „taktyczny odwrót”**.

O olbrzymich stratach angielskich — rzecz prosta — niema w dziennikach francuskich ani wzmianki. Jedynie w „Figaro” zamieszcza wojakowski sprawozdawca tego pisma, że **porażki Anglików pod Lillehammer i Stenkljer mogą być uważane jako oznaki krytycznego położenia**. Należy przytem dodać, że wiadomości, jakie nadchodzą z Norwegii o akcji wojsk angielskich są utrzymywane w tonie pochlebnym i optymistycznym nastrojone. (p.)

Zaprzeczenia, wykrety a przytem krótka pamięć w Paryżu.

(-) Bruksela, 30 kwietnia. Niewzruszona siła dowodowa wywodził min. Ribbentropa o agresywnych zamiarach mocarstw zachodnich w Norwegii nie znalazła oczywiście przyjaznego echa we francuskich kołach urzędowych i politycznych.

Czytając paryskie dzienniki, odnosi się wrażenie, że **argumenty niemieckie stanowią dla nich orzech ciężki do zgryzlenia**. Ze zrozumiałych powodów nie usiłuje się tu zaprzeczyć niemieckim wywodom ponieważ wie się, że jest to praktycznie niemożliwe, natomiast stara się użyć często już

próbowanego sposobu. Usiłuje się tu prostą całą sprawę zbagatelizować i możliwie ośmieszyć. Te metody mogą działać na pewne ograniczone umysły, natomiast na elitę społeczeństwa nie wywierają one żadnego wpływu oraz nie zmieniają niczego w faktach doведzionych autentycznymi dokumentami.

We Francji oczekiwano rewelacji min. Ribbentropa z nerwowym napięciem. O tem, że Ribbentrop nie mówił na wiatr, dowodzą obszernie komentarze do jego wywodów we francuskiej prasie niedzielnej,

przyczem już w sobotę radio francuskie usiłowało dać dziennikom pewne linie wytyczne w zasadniczym ujęciu.

Komentarze prasy francuskiej dotyczą dwóch różnych kompleksów zagadnień: 1) **Zagadnienie złamania neutralności** i 2) **polityczne znaczenie mowy Ribbentropa dla najbliższej przyszłości**, przyczem to drugie zagadnienie jest uważane za daleko ważniejsze.

Co się tyczy planu mocarstw zachodnich złamania neutralności Norwegii i wysadzenia wojsk na jej wybrzeżach, to propaganda francuska obrala taktykę **uporczywego zaprzeczenia**. Naturalnie pozwoliła ona sobie przytem na rzucanie obelg. Rado p. Reynauda, które dla uspokojenia Francuzów przy zapowiedzi wysadzenia wojsk angielskich i francuskich w Norwegii oświadczyło, że nie chodzi tu o jakąś awanturniczą improwizację, ale **wszystko zostało od dawna przygotowane i, że przewidziany pierwotnie dla Finlandji korpus posilkowy francuski i angielski jest w drodze** — to samo radio dzisiaj nie chce nie o czemś podobnem wiedzieć.

Artykuły, ogłaszane w prasie neutralnej przez urzędową francuską służbę propagandową przeciwko neutralności różnych krajów zostały zapomniane.

Mieszkańcy Leicesteru wśród jeńców angielskich.

(-) Berlin, 30 kwietnia. Wśród jeńców angielskich, wziętych do niewoli niemieckiej w dniu 27 kwietnia br. na terenie Norwegii, znajdują się w przeważającej liczbie **mieszkańcy Leicesteru i Foresteru**.

Wzięty do niewoli komendant pułku leicesterskiego, dziwnym zbiegiem okoliczności, nosi nazwisko **German**. (p)

Francuzi otwierają włoską pocztę.

(-) Rio de Janeiro, 30 kwietnia. W sobotę przybył do Rio de Janeiro włoski parowiec „Acea Nia”. Z pokładu tego statku włoskiego, który w porcie Maracyli poddał się kontroli, zabrano wszystkie worki z pocztą z krajów skandynawskich jak również wysadzono na ląd 24 emigrantów czeskich, udających się do Ameryki południowej. (p)

MYŚLI.

Wyrządzane nam przez bliźnich krzywdy są mniej bolesne, niż te, które sobie sami wyrządzamy.

Każdy umie zwykle odnajdywać u bliźnich to, co jemu samemu zarzucają.

Ludzie szczęśliwi nie poprawiają się nigdy; fortuna, która im sprzyja, utrzymuje ich w przekonaniu, że mają rację nawet wtedy, kiedy jej zupełnie nie mają.

Drobnostki ranią dotkliwie tylko małodusznych; o wielkie umysły odbijają się one nie pozostawiając po sobie śladów.

Duma, która tworzy w nas tyle pragnień, służy też często do ich miarkowania.

Przesadna prostota jest delikatnem kłamstwem.

Trudno jest kochać tych, których nie szanujemy.

Naprzykrzamy się często naszym bliźnim nawet wtedy, kiedy najmniej się tego spodziewamy.

Ze wszystkich wad najchętniej żyjemy w zgodzie z lenistwem.

Święty Olaf i przypalony maglownik

Spotkałem kiedyś jedną z moich znajomych. Szła z ponurą miną, podobną do wielkiej chmury gradowej, która zaraz ma zniszczyć kilkadziesiąt kilometrów kwadratowych naszego biednego globu. Ponieważ mam przykre przyzwyczajenie poruszania z miejsca spraw, które mnie najwięcej w danym momencie frapują, przeto uprzedznie zagadnąłem, co jest przyczyną jej złego humoru.

— Jak pan się może dziwić? Niech pan sobie wyobrazi, że **służąca przypaliła mi maglownik!**

Przez chwilę nie zdawałem sobie sprawy o co chodzi. Niektóre z przedmiotów t. zw. codziennego użytku, jak np. właśnie maglownik, są mi dość obce, przeto nie orjentowałem się, dlaczego przypalenie maglownika ma być aż tak wielkim nieszczęściem. Wyjaśniła mi to młebawem moja znajoma, mówiąc w tempie karabina maszynowego:

— Jaki? Jeszcze się pan dziwi? Czyż pan nie wie, ile kosztuje dzisiaj maglownik i jak wogóle trudno go dostać. Powie pan pewno to samo, co mówiła służąca, że wypierze się i koniec. Ale łatwo nam tak mówić — krzyczała wprost, odnosząc wrażenie, że ja zajmuję stronę służącej — raz się przypali i wypierze, ale za drugim razem wyleci dziura, jak amen w pacierzu i co wtedy?

Zamyśliłem się głęboko nad tym problemem. Właściwie byłem zadowolony, że moja znajoma martwi się tylko przypale-

niem maglownika. Obawiałem się, że spędza jej sen z powiek sytuacja międzynarodowa albo trudności gospodarcze Ameryki. Wtedy niewątpliwie moje położenie byłoby o wiele gorsze. O ile bowiem bardzo niewiele mogłem pomóc w sprawie przypalonego maglownika, to w ewentualnym konflikcie między dwoma potęgami świata, byłbym już zupełnie bezsilnym.

Istota rzeczy polega jednak na czem innym. Na tem mianowicie, że **maglownik ten urasta do rozmiarów pewnego rodzaju symbolu**. U jednej znajomej symbolom tym jest **maglownik**, u innej **brak chustki do nosa**, u trzeciej **niemożność dobrania odpowiedniego kapelusza wiosennego** itd. Także i pleć niesłusznie zwana brzydząca nie jest wolna od takich symbolów. A wszystko wychodzi na to, że małe, drobne sprawy życia codziennego zasłaniają nam cały widnokrąg. Stajemy się więźniami naszego ciasnego, okopconego podwórka z poza którego wyniosłych murów nie możemy dojrzeć nic, poza końcem własnego nosa i... żdźbła w oczach bliźniego.

Skąd jednak św. Olaf do tej całej historii?

Święty Olaf ma ścisły kontakt z maglownikiem. Jestem przekonany, że ten nieszczęsny maglownik uniemożliwił zapoznanie się mojej znajomej z wymownym tekstem jednego z komunikatów wojennych, który brzmiał:

„Ofensywa przeciwko Strainkjer była prowadzona przez Sticklestadt, gdzie od czasów świętego Olafa nie toczyły się żadne walki”.

Moja wyobraźnia potoczyła się w czasy, kiedy żył święty Olaf. Łatwo się domyśleć, że czasy, kiedy święci chodzili po świecie muszą być bardzo, bardzo od nas odległe. Tak też ma się sprawa ze św.

Olafem. Życie jego wypadła mianowicie na lata 995—1030. Mając lat 21 był on już królem Norwegii i prowadził wojnę z królem Danii Knutem Wielkim. Koniec św. Olafa był tragiczny. Został zabity właśnie pod tym samym Drontheimem, czyli Trondhjemem, gdzie i dzisiaj rozlega się szloch ořeża. W r. 1164 król Olaf został uznany za świętego jako krzewiciel wiary chrześcijańskiej na dalekiej północy.

Jakżeż biednie wobec tego wygląda owa nieszczęsna sprawa z maglownikiem wobec wielkich wydarzeń, jakie wstrząsają naszą starą Europą! Takie miasto, jak Sticklestadt przez 9 stuleci nie widziało wojny. 30 pokoleń przeżyło sobie spokojnie, nie martwiąc się, czy im wojna nie zniszczy domostw, aż tu nagle okazuje się, że obecne pokolenie musi sobie przypomnieć czasy pradziadków.

Sticklestadt jest zresztą także pewnego rodzaju symbolem, symbolem **obecnych czasów**, w których doniosłości wyzna się może w przyszłości jakiś znawca historii. Powie on wtedy napewno, że nasza epoka **rowna była epoce Napoleońskiej**, która z gruntu przebudowała całą Europę. Wyzna się on wtedy na każdym drobiazgu, który był drobiazgiem tylko w naszych krótkowzrocznych oczach.

Ale dzisiaj ludzie zapominają o tem, że w czasach takich, jak obecne, jednostka przedstawia **wartość pytu kosmicznego**, o który nie warto troszczyć się i zabiegać. Wała się w grzyzy tradycje tysiącletnie, zmienia się porządek świata, a tymczasem są jednostki, które ciągle odnoszą wrażenie, że żyjemy w okresie, kiedy można, kiedy warto i kiedy wolno zajmować się sprawami jednostek, sprawami żdźbeł w oczach bliźnich.

Zawsze nam właściwie brakowało szerzego oddechu. Składało się na to wiele

przyczyn, że **zbyt przywiązywaliśmy się do swego biurka, warsztatu czy miotły**, nie widząc nic poza drobnym zasięgiem naszych codziennych spraw.

Mogło się odnieść wrażenie, że potężne technienie historii, które przewiało atmosferę nad nami, przyczyni się także do otwarcia nam oczu. Niestety stało się inaczej. Ten i ów zmienił biurko na łade sklepową, tamten stał się robotnikiem, ów uczy się być komiwojażerem, ten stał się dyplomowanym tłumaczem, ale **istota rzeczy została ta sama**. Światopogląd pozostał w ramach ciasnego podwórka, bez zdolności patrzenia w przestrzeń przyszłości.

Co mnie obchodzi los całego świata, bylebym zniszczył egzystencję człowieka, którego nie lubię. Oto jest motto, towarzyszące niejednemu rozmoworom towarzyskim, oto jest zasadniczy temat pogwerek przyjacielskich.

Cóż na to ma powiedzieć biedne. Sticklestadt, gdzie od czasów Olafa świętego nie toczono bitew? Cóż ono znaczy wobec tak doniosłych spraw, jak osobiste porachunki dwóch mrówek ludzkich, które dzisiaj mniej bodaj znaczą od „prawdziwych” mrówek?

Ale gdy Sticklestadt po tysiącletniej przerwie powróciło do zdarzeń o doniosłości historycznej, to nasze „współczesne” mrówki nigdy nie dostaną się do Sezamu dziejów świata. Najwyżej kiedyś jakiś historyk wspomni, na podstawie znalezionych listów i pamiątek, że podczas gdy cała Europa drżała w posadach — nad Wisłą ludzie martwili się przypaleniem maglowników i żdźbłami w oczach bliźnich, nie widząc nietylko belek w oczach własnych, ale także wydarzeń, jakie się trafiają raz na kilkadziesiąt lat...

Robot.

KRAKOWSKA HUTA SZKŁA
Kraków, ul. Lipowa 3,
telefon 171-88
dostarcza, flaszkę, oraz skupuje
w każdej ilości białą i półbiałą
898k sztukę szklaną.

URZĘDNIK
Władający językiem niemieckim i polskim poszukiwany dla Biura Sprzedaży Kabelwerk Kraków A. G. Zgłoszenia między 10 a 1 w fabryce w Płaszowie. 888k

Iwonicz-Zdrój
Zaczynamy sezon od 10 maja
Nie gwarantujemy regularności zabiegów leczniczych, natomiast jednak pobyt będzie w warunkach dogodnych.
DYREKCJA. 746k

Dwa pokoje
lub jeden komfortowy, umeblowany, możliwie z telefonem
poszukuje
Zgłoszenia: Goniec Krakowski — Kraków „Nr. 13953”.

Wolne posady

ENERGICZNI
zastępcy podróży w dziale farmaceutycznym na Małopolskę i Kongresówkę poszukiwani. Zgłoszenia: Goniec Krakowski, „Nr. 13739”.

FRYZJER
damski, fryzjerka — manicurzystka — tylko siły fachowe — potrzebne zaraz — warunki bardzo dobre — proszę pobrać: Stalowa Wola, Hotel 3. — Władysław. 827k

CHŁOPAK
dobrego wyglądu i młodych po nie miecku — zgłoszenie do Kasy na Oficerskiego ul. Zyblikiewicza. 13853

DZIEWCZYNA, możliwie z Wielkopolski, czysta i uczciwa, od zaraz do dzieci i pomocy w gospodarstwie potrzebna. Zgłoszenia: Świątek 23, m. 11, od godz. 15-16. 13892

POTRZEBNA
od 1 maja pracownica, uczciwa i dziewczyna z gotowaniem. Referencje pożądane. Zgłoszenia: Kraków, Kraszewskiego 23, mieszkanie 7. 13833

FABRYKA
szczerotek przyjmie szczerotkę (ke), — szczerotkę (ki). Narodowość obcojęzyczna. Podać referencje. Zgłoszenia: Goniec Krakowski, Kraków, „Nr. 13886”.

PRZYJME
praktykanta leśniczego. Zgłoszenia: Goniec Krakowski, Kraków, „Nr. 13858”.

FRYZJER
męski potrzebny, przed. Lem, Gracjana 15, m. 8. 13866

FRYZJERKA
fryzjerki poszukuje zaraz. Fryzjer Maków Podhal. Nr. 25. 13978

POTRZEBNA
służąca do pomocy w kuchni od 1 maja. Zgłoszenia: Basztowa 15, Bar Baszta. 13901

INTELIGENTNA
bardzo zgrabna, długowłosa młoda poszukiwana do pozowania. Szczegółowe zgłoszenia: „Par”, — Kraków, Rynek 46, pod „Fotograficznymi”. 13972

SKRZYPEK
z tenorem lub alt. ten potrzebny do dobrego zespołu. Zgłoszenia: Goniec Krakowski, Kraków, „Nr. 13930”.

MŁODY
człowiek, inteligentny, ze studiami zagranicznymi, znajomością francuskiego i rosyjskiego poszukuje pracy. — Goniec Krakowski, Kraków, „Nr. 13924”.

DENTYSTA
wysiedlony z Poznania poszukuje zajęcia w Operatywie lub technice. Zgłoszenia: Goniec Krakowski, Kraków, „Nr. 13938”.

PANIENKA
solidna poszukuje posady na wychowanie w domu w zakresie gimnazjum. Również francuska (Paryż) pierwszorzędne referencje. — Kraków, Goniec Krakowski, „Nr. 850k”.

OGRODNIK
kawaler, z 8-letnią praktyką poszukuje posady od zaraz. Zgłoszenia: Kanonik Stanisław Sanok, Ogrodowa 8. 851k

MĘSKI
fryzjer poszukuje posady zaraz. Zgłoszenia: Goniec Krakowski, Kraków, „Nr. 13914”.

BANKOWIEC
z długoletnią praktyką, obywatel z parcelacją majątków ziemskich, praktyk, entomolog, właściciel również językiem niemieckim w słowie i piśmie, wysiedlony, przymiennie zaraz posadę buchaltera, kasjera lub zarządcę dworu za utrzymanie i skromną placę. Inne odpowiadające zajęcia mile widziane. Zgłoszenia: Goniec Krakowski, Kraków, „Nr. 852k”.

PANNA
inteligentna, lat 32, zamieszkała w gospodarstwie samotnej osoby, najchętniej w w. d. z dzieckiem. Zgłoszenia: Goniec Krakowski, Kraków, „Nr. 13740”.

WAGI UCHYLE
sklepowa kupuje „Centra Waga”, Kraków, Wiślna 2. 13868

RESTAURACJA
bar, kawiarnia, cukiernia lub in. interes gastronomiczny do brzo prosperujący kupie zaraz. Szczegółowe oferty z podaniem wysokości obrotu, podatków, komornego, wysiedlenia i innych warunków. Zgłoszenia: Goniec Krakowski, Kraków, „Nr. 13941”.

STÓŁ
szafa, materace, dywan, chodnik, kupie. Zgłoszenia: biuro zleceń Kolak, ulica Dominikańska 1. 13732

KUCHENKĘ
główną dwupalnikową kupie. — Starowiślna 12/23 oficyjna lewa. 13969

KTO
ma do sprzedania garderobę, kilim, dywan, firanki, aparaty, przedmioty złote, srebrne lub inne wartościowe rzeczy — niech zgłoszą się: Ulica Św. Krzyża 7, sklep kupna i sprzedaży Rzeczy Okaz. 13960

KASJERKA
posady poszukuje rutynowa siła bankowa. Długoletnia praktyka buchalterska. Znajomość niemieckiego. Goniec Krakowski, Kraków, „Nr. 13947”.

MAM
3 kl. gimn. krakowskiego, zajmie się dziećmi. Łaskawe zgłoszenia kierować: Irena Kulawik, — p. Kielec, Piotrkowska 93. 849k

HANDLOWIEC
młody, energiczny, z doświadczeniem w handlu, poszukuje posady w sklepie. Zgłoszenia: Goniec Krakowski, Kraków, „Nr. 13912”.

KUPIE
kredens nowoczesny (orzech, kaski). Zgłoszenia: Goniec Krakowski, Kraków, „Nr. 13898”.

KUPIE
wszelkie znaczki pocztowe, zapłacone pełną wartością. — Kraków, Krótka 10/8. 13932

KUPIE
lub wynajmę sklep w najlepszym miejscu, czynsz mały. — Goniec Krakowski, Kraków, „Nr. 13898”.

KUPIE
męską garderobę kupie — place dobrze: Gazowa 11/14. 13697

KUPIE
złotą biżuterię i brylantowy pierścionek. — Place dobre ceny. Zyblikiewicza 8/2, godz. 16-18. 13762

KUPIE
lub wynajmę sklep w najlepszym miejscu, czynsz mały. — Goniec Krakowski, Kraków, „Nr. 13898”.

KUPIE
męską garderobę kupie — place dobrze: Gazowa 11/14. 13697

KUPIE
złotą biżuterię i brylantowy pierścionek. — Place dobre ceny. Zyblikiewicza 8/2, godz. 16-18. 13762

KUPIE
lub wynajmę sklep w najlepszym miejscu, czynsz mały. — Goniec Krakowski, Kraków, „Nr. 13898”.

KUPIE
męską garderobę kupie — place dobrze: Gazowa 11/14. 13697

KUPIE
złotą biżuterię i brylantowy pierścionek. — Place dobre ceny. Zyblikiewicza 8/2, godz. 16-18. 13762

KUPIE
lub wynajmę sklep w najlepszym miejscu, czynsz mały. — Goniec Krakowski, Kraków, „Nr. 13898”.

KUPIE
męską garderobę kupie — place dobrze: Gazowa 11/14. 13697

KUPIE
złotą biżuterię i brylantowy pierścionek. — Place dobre ceny. Zyblikiewicza 8/2, godz. 16-18. 13762

KUPIE
lub wynajmę sklep w najlepszym miejscu, czynsz mały. — Goniec Krakowski, Kraków, „Nr. 13898”.

KUPIE
męską garderobę kupie — place dobrze: Gazowa 11/14. 13697

KUPIE
złotą biżuterię i brylantowy pierścionek. — Place dobre ceny. Zyblikiewicza 8/2, godz. 16-18. 13762

KUPIE
lub wynajmę sklep w najlepszym miejscu, czynsz mały. — Goniec Krakowski, Kraków, „Nr. 13898”.

KUPIE
męską garderobę kupie — place dobrze: Gazowa 11/14. 13697

KUPIE
złotą biżuterię i brylantowy pierścionek. — Place dobre ceny. Zyblikiewicza 8/2, godz. 16-18. 13762

KUPIE
lub wynajmę sklep w najlepszym miejscu, czynsz mały. — Goniec Krakowski, Kraków, „Nr. 13898”.

KUPIE
męską garderobę kupie — place dobrze: Gazowa 11/14. 13697

KUPIE
złotą biżuterię i brylantowy pierścionek. — Place dobre ceny. Zyblikiewicza 8/2, godz. 16-18. 13762

KUPIE LISA
futro, płaszcz damski, chłopięcy, kostium, ubranie, żelazko elektryczne. Starowiślna 12/22, oficyjna lewa. 13970

PIENIĄDZE CIĘ OCZEKUJĄ!
Przyńś i sprzedaj używaną garderobę! Sprzedaj gorzej, kup lepiej w Centrali! Pierackiego 25, m. 2. 13891

PARCELE
uzbrojona kupie w Deblu. — Goniec Krakowski, Kraków, „Nr. 13889”.

KUPIE
połowe domu, — ogród, 20.000. — Pośrednictwo wynagrodzone. Goniec Krakowski, Kraków, „Nr. 13881”.

PIANINO
fortepian kupie prywatnie profesjonalnie. Zgłoszenia: Goniec Krakowski, Kraków, „Nr. 13971”.

KOCIOŁ
parowy na 4 atmosfery w dobrym stanie kupie. Zgłoszenia: Pralnia Krowo-werska 70. 13966

APARAT
elektryczny lub parowy do trwałej farby oraz do szklenia kupi fryzjer, — Kraków, Grzegorzewska 100. 13907

KUPIE
motor ropany 25 do 30 HP zagraniczny, maszynę myśkiskę. Wieliczka, Asyka 7. 13977

UBRANIA
bielizna nowa kupie — na żądanie przysyłamy do domu. Józefa 42, m. 2. 14004

ZŁOTE
przedmioty stare kupie. Florjańska 3/8. 14003

KUPIE
sypialnię, jadalnię, salonik, tapczan, ul. Dominikańska 1, m. 1. 14002

KILIM
dywan, chodniki, meble, biurowe kupi Terlecki — Florjańska 55. 13838

ZŁOTO
srebro, brylanty, maszynę do szklenia kupi Michałowski 15/16. 13844

MŁYN
wodny, — nawet stan zniszczony, kupi: — Kraków, Michałowski 15, „Sumiennosc”. 13846

AUTO
wóz, wysięgowy, kabinowy, 4-osobowy sportowy, używana, dobrej marki — kupimy. Oferty: Goniec Krakowski, Kraków, „Nr. 13854”.

UBRANIE
średniej wielkości, materiał na sportowe ubranie lub kurtkę, letnie, białe, wierzchnie koszule nr. 42 — kupie, reflektuję tylko na dobry towar. — Podać cenę: Goniec Krakowski, Kraków, „Nr. 13855”.

WSZELKIE MEBLE
kupuje, najwyższe ceny gotówką. Hala Meblowa, Wiślna 4, parter. 13815

GARDEROBĘ NOSZONA
męską kupie — place najwyższą cenę, na żądanie przysyłamy do domu. Józefa 22, sklep narażony. 13809

FILATELISTOM
najkorzystniej spieniężać zbiory „Mundus”. Kraków, Rynek 37. 13764

KUPIE
złotą biżuterię i brylantowy pierścionek. — Place dobre ceny. Zyblikiewicza 8/2, godz. 16-18. 13762

KUPIE
lub wynajmę sklep w najlepszym miejscu, czynsz mały. — Goniec Krakowski, Kraków, „Nr. 13898”.

KUPIE
męską garderobę kupie — place dobrze: Gazowa 11/14. 13697

KUPIE
złotą biżuterię i brylantowy pierścionek. — Place dobre ceny. Zyblikiewicza 8/2, godz. 16-18. 13762

KUPIE
lub wynajmę sklep w najlepszym miejscu, czynsz mały. — Goniec Krakowski, Kraków, „Nr. 13898”.

KUPIE
męską garderobę kupie — place dobrze: Gazowa 11/14. 13697

KUPIE
złotą biżuterię i brylantowy pierścionek. — Place dobre ceny. Zyblikiewicza 8/2, godz. 16-18. 13762

KUPIE
lub wynajmę sklep w najlepszym miejscu, czynsz mały. — Goniec Krakowski, Kraków, „Nr. 13898”.

KUPIE
męską garderobę kupie — place dobrze: Gazowa 11/14. 13697

KUPIE
złotą biżuterię i brylantowy pierścionek. — Place dobre ceny. Zyblikiewicza 8/2, godz. 16-18. 13762

KUPIE
lub wynajmę sklep w najlepszym miejscu, czynsz mały. — Goniec Krakowski, Kraków, „Nr. 13898”.

KUPIE
męską garderobę kupie — place dobrze: Gazowa 11/14. 13697

KUPIE
złotą biżuterię i brylantowy pierścionek. — Place dobre ceny. Zyblikiewicza 8/2, godz. 16-18. 13762

KUPIE
lub wynajmę sklep w najlepszym miejscu, czynsz mały. — Goniec Krakowski, Kraków, „Nr. 13898”.

KUPIE
męską garderobę kupie — place dobrze: Gazowa 11/14. 13697

KUPIE
złotą biżuterię i brylantowy pierścionek. — Place dobre ceny. Zyblikiewicza 8/2, godz. 16-18. 13762

KUPIE
lub wynajmę sklep w najlepszym miejscu, czynsz mały. — Goniec Krakowski, Kraków, „Nr. 13898”.

KUPIE
męską garderobę kupie — place dobrze: Gazowa 11/14. 13697

KUPIE
złotą biżuterię i brylantowy pierścionek. — Place dobre ceny. Zyblikiewicza 8/2, godz. 16-18. 13762

KUPIE
lub wynajmę sklep w najlepszym miejscu, czynsz mały. — Goniec Krakowski, Kraków, „Nr. 13898”.

KUPIE
męską garderobę kupie — place dobrze: Gazowa 11/14. 13697

KUPIE
każda realność — miejsce obywatela. — Szczepańska 3, m. 5, 11-13. 13516

SREBRNA
zastawę lub posrebrzone części kupie: Długa 45, m. 7, godz. 9-16. 13842

MARKI
pocztowe kupie dziesięć lat istniejąca „Filatelista”, Rynek 9. 14010

BIŻUTERJĘ
złotą kupie, najlepiej zapłać — ul. Jabłonowskiej 7, m. 4 — godzina 11-1, 3-6. 13996

„KOMIS”
Kupno-Sprzedaż okazujących rzeczy. Kraków — Plac Dominikański 4. 13997

MASZYNY
do szklenia, pisania kupie. Leliewela 9, m. 2. 13998

KUPIE
lodowice pokoju, — używana. — Zgłoszenia: Goniec Krakowski, Kraków — „Nr. 14005”.

OBJEKT
fabryczny, mniejszy, najchętniej z boczną, lub parową, nadająca się pod budowę fabryki — kupie. Oferty: Goniec Krakowski, Kraków, „Nr. 13416”.

FORTEPIAN
pianino kupie. — Zgłoszenia: Goniec Krakowski, Kraków, „Nr. 13779”.

KUPIE
pianino lub fortepijan. Cena, marka — do brzo zapłać. — Przyjeżdżają. Zgłoszenia: Goniec Krakowski, Kraków, „Nr. 13804”.

KUPIE
koldry dwie, niezniszczone, maszynę Singera, żarówki, meble, pianozłote damskie. Zgłoszenia: Goniec Krakowski, Kraków, „Nr. 13805”.

FORTEPIAN
krzyżowe, zagraniczne — w dobrym stanie, sprzedam: Karmelicka 17, m. 9. 13749

PIANINO
wiedeńskie piękne, krzyżowe, metalowo-pianowe, sprzedam: Starowiślna 12/23 oficyjna lewa. 13975

JASNA SYPIALNIA
z biurkiem i fotelikiem, sprzedam: Karmelicka 17, m. 9. 13749

PIANINO
wiedeńskie piękne, krzyżowe, metalowo-pianowe, sprzedam: Starowiślna 12/23 oficyjna lewa. 13975

JASNA SYPIALNIA
z biurkiem i fotelikiem, sprzedam: Karmelicka 17, m. 9. 13749

PIANINO
wiedeńskie piękne, krzyżowe, metalowo-pianowe, sprzedam: Starowiślna 12/23 oficyjna lewa. 13975

JASNA SYPIALNIA
z biurkiem i fotelikiem, sprzedam: Karmelicka 17, m. 9. 13749

PIANINO
wiedeńskie piękne, krzyżowe, metalowo-pianowe, sprzedam: Starowiślna 12/23 oficyjna lewa. 13975

JASNA SYPIALNIA
z biurkiem i fotelikiem, sprzedam: Karmelicka 17, m. 9. 13749

PIANINO
wiedeńskie piękne, krzyżowe, metalowo-pianowe, sprzedam: Starowiślna 12/23 oficyjna lewa. 13975

JASNA SYPIALNIA
z biurkiem i fotelikiem, sprzedam: Karmelicka 17, m. 9. 13749

PIANINO
wiedeńskie piękne, krzyżowe, metalowo-pianowe, sprzedam: Starowiślna 12/23 oficyjna lewa. 13975

JASNA SYPIALNIA
z biurkiem i fotelikiem, sprzedam: Karmelicka 17, m. 9. 13749

PIANINO
wiedeńskie piękne, krzyżowe, metalowo-pianowe, sprzedam: Starowiślna 12/23 oficyjna lewa. 13975

JASNA SYPIALNIA
z biurkiem i fotelikiem, sprzedam: Karmelicka 17, m. 9. 13749

PIANINO
wiedeńskie piękne, krzyżowe, metalowo-pianowe, sprzedam: Starowiślna 12/23 oficyjna lewa. 13975

JASNA SYPIALNIA
z biurkiem i fotelikiem, sprzedam: Karmelicka 17, m. 9. 13749

PIANINO
wiedeńskie piękne, krzyżowe, metalowo-pianowe, sprzedam: Starowiślna 12/23 oficyjna lewa. 13975

JASNA SYPIALNIA
z biurkiem i fotelikiem, sprzedam: Karmelicka 17, m. 9. 13749

PIANINO
wiedeńskie piękne, krzyżowe, metalowo-pianowe, sprzedam: Starowiślna 12/23 oficyjna lewa. 13975

JASNA SYPIALNIA
z biurkiem i fotelikiem, sprzedam: Karmelicka 17, m. 9. 13749

PIANINO
wiedeńskie piękne, krzyżowe, metalowo-pianowe, sprzedam: Starowiślna 12/23 oficyjna lewa. 13975

JASNA SYPIALNIA
z biurkiem i fotelikiem, sprzedam: Karmelicka 17, m. 9. 13749

PIANINO
wiedeńskie piękne, krzyżowe, metalowo-pianowe, sprzedam: Starowiślna 12/23 oficyjna lewa. 13975

JASNA SYPIALNIA
z biurkiem i fotelikiem, sprzedam: Karmelicka 17, m. 9. 13749

PIANINO
wiedeńskie piękne, krzyżowe, metalowo-pianowe, sprzedam: Starowiślna 12/23 oficyjna lewa. 13975

JASNA SYPIALNIA
z biurkiem i fotelikiem, sprzedam: Karmelicka 17, m. 9. 13749

PIANINO
wiedeńskie piękne, krzyżowe, metalowo-pianowe, sprzedam: Starowiślna 12/23 oficyjna lewa. 13975

JASNA SYPIALNIA
z biurkiem i fotelikiem, sprzedam: Karmelicka 17, m. 9. 13749

OPLATY
postojowego kolejowego
przypadające Dyrekcji Kolejowej dla całego obszaru Generalnej Gubernii dla wszelkich towarów była i wysyłek ekspresowych
Informacji udziela
Dział Obliczeń Postojowego (Frachtstundungsstelle) Generalna Dyrekcja Kraków, Pl. Matejki 12, telefon 153-00, wewnętrzny 78. 839k

PATEFON
sprzedam, maszynę do pisania kupie. Karmelicka 17, biuro. 13885

PLASZCZ
gumowy czarny nieprzemakalny, męski, sprzedam. Dietla 101, m. 3, od 2-3. 13985

MASYNY
do szklenia, pisania kupie. Leliewela 9, m. 2. 13998

KUPIE
lodowice pokoju, — używana. — Zgłoszenia: Goniec Krakowski, Kraków — „Nr. 14005”.

OBJEKT
fabryczny, mniejszy, najchętniej z boczną, lub parową, nadająca się pod budowę fabryki — kupie. Oferty: Goniec Krakowski, Kraków, „Nr. 13416”.

FORTEPIAN
pianino kupie. — Zgłoszenia: Goniec Krakowski, Kraków, „Nr. 13779”.

KUPIE
pianino lub fortepijan. Cena, marka — do brzo zapłać. — Przyjeżdżają. Zgłoszenia: Goniec Krakowski, Kraków, „Nr. 13804”.

KUPIE
koldry dwie, niezniszczone, maszynę Singera, żarówki, meble, pianozłote damskie. Zgłoszenia: Goniec Krakowski, Kraków, „Nr. 13805”.

FORTEPIAN
krzyżowe, zagraniczne — w dobrym stanie, sprzedam: Karmelicka 17, m. 9. 13749

PIANINO
wiedeńskie piękne, krzyżowe, metalowo-pianowe, sprzedam: Starowiślna 12/23 oficyjna lewa. 13975

JASNA SYPIALNIA
z biurkiem i fotelikiem, sprzedam: Karmelicka 17, m. 9. 13749